

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 219.003 van 24 april 2012
in de zaak A. 195.832/X-14.827.**

In zake : Paul BOERAEVE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Koen Van Wynaesberge
kantoor houdend te 3000 LEUVEN
Diestsevest 113
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Staelens
kantoor houdend te 8000 BRUGGE
Gerard Davidstraat 46, bus 1
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 12 maart 2010, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van 8 januari 2010 van de Vlaamse minister van
Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand
houdende weigering van een deklassering als monument van een hoeve gelegen
te Poperinge aan de Sint-Sixtusstraat 89.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 216.642 van 1 december 2011 heeft de Raad van
State de debatten heropend en wordt het door de auditeur-generaal aangewezen
lid van het auditoraat gelast met een aanvullend onderzoek.

Eerste auditeur Ann Van Mingeroet heeft een aanvullend verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 30 maart 2012.

Staatsraad Pierre Lefranc heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Koen Van Wynsberge, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Alexander Loobuyck, die loco advocaat Bart Staelens verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Ann Van Mingeroet heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Voor de uiteenzetting van de feiten kan verwezen worden naar het tussenarrest nr. 216.642 van 1 december 2011.

IV. Onderzoek van de middelen

Tweede en derde onderdeel van het eerste middel

Standpunt van de partijen

4. De verzoeker voert in een eerste middel, naast machtsoverschrijding, de schending aan van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: de motiveringswet) en van de beginselen van behoorlijk bestuur, met name de materiële motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel.

In een tweede onderdeel van het middel doet de verzoeker gelden dat het zorgvuldigheidsbeginsel werd geschonden wegens een “gebrekkig onderzoek”. De verzoeker zet uiteen dat de bestreden beslissing geen rekening houdt met de door hem aangehaalde argumenten ter ondersteuning van zijn aanvraag tot opheffing of wijziging van de bescherming, terwijl het zorgvuldigheidsbeginsel vereist dat de verwerende partij “een volledig onderzoek” doet en een beslissing neemt “met kennis van alle gegevens (van) het dossier”. Daarnaast is het zorgvuldigheidsbeginsel volgens de verzoeker “nog om een andere reden geschonden”. De verzoeker verduidelijkt dat de verwerende partij “in een aantal brieven die de beslissing voorafgaan (heeft) aangekondigd dat (...) in het kader van het onderzoek van de aanvraag een advies zou worden ingewonnen bij het agentschap R-O Vlaanderen” en dat “(u)it de timing waarop de beslissing is genomen (begin januari) (...) zeer duidelijk (blijkt) dat verwerende partij om een of andere reden het plots niet meer opportuun vond om op dit advies te wachten, terwijl in eerdere brieven uitdrukkelijk is aangekondigd dat dit advies is aangevraagd, en dat zelf(s) een advies verwacht wordt midden januari”. Hij doet gelden dat “(v)an een zorgvuldig handelende overheid (...) nochtans (mag) worden verwacht dat zij, indien zij aankondigt adviezen te zullen inwinnen, minstens het uitreiken van de betreffende adviezen afwacht, en dat zij deze adviezen mee in overweging neemt bij het nemen van de bestreden beslissing”. De verzoeker stelt dat dit in casu niet is gebeurd en “in de bestreden beslissing zelfs niet (is) aangehaald dat de adviesinstantie haar adviestermijn heeft laten voorbij gaan”, maar enkel wordt verwezen naar “een niet gekend advies van 8 mei 2008 van de KMCL”.

In een derde middelonderdeel voert de verzoeker aan dat “ook (...) het rechtszekerheidsbeginsel vereist dat de thans bestreden beslissing wordt vernietigd”. Meer bepaald betoogt de verzoeker dat de bestreden beslissing “zeer

duidelijk het kenmerk (heeft) van een eindbeslissing”, terwijl de verwerende partij “(i)n een later schrijven stelt (...) dat zij het dossier klaarblijkelijk opnieuw zal voorleggen voor advies aan de KCML”. De verzoeker meent dat de rechtszekerheid vereist dat de bestreden beslissing wordt vernietigd “teneinde verwerende partij er toe aan te sporen om na vernietiging van haar eerdere eindbeslissing een behoorlijk onderzoek van de aanvraag te laten doen”.

5. In zijn memorie van antwoord citeert de verwerende partij enkele passages uit het bestreden besluit teneinde aan te tonen dat wel degelijk werd geantwoord op de door de verzoeker aangehaalde argumenten tot deklassering. Voorts stelt de verwerende partij met betrekking tot de aangevoerde schending van het zorgvuldigheidsbeginsel dat “(u)it correspondentie van 11 december 2009 was gebleken dat het declasseringsvoorstel reeds was geadviseerd door RO West-Vlaanderen en door de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen” zodat “(n)iets belette (...) dat de Vlaamse minister een beslissing zou nemen”. “Overigens”, werpt de verwerende partij nog op, “zijn de adviezen van na de bestreden beslissing slechts een bevestiging van de vorige adviezen, met verwijzing naar het feit dat er reeds was geadviseerd en dat geen nieuwe elementen zijn aangebracht”.

6. In zijn memorie van wederantwoord voegt de verzoeker geen wezenlijk nieuwe argumenten toe aan zijn betoog in het verzoekschrift.

7. In zijn laatste memorie voert de verzoeker nog aan dat hij in zijn aanvraag tot deklassering tevens heeft doen gelden “dat de authentieke waarde van de hoeve is teloorgegaan door aanwezigheid van nieuwe bedrijfsgebouwen in de omgeving” en de bestreden beslissing “(o)p dit punt van kritiek” geen enkel antwoord geeft. Hij voegt eraan toe dat het advies van de KCML “(o)p dit punt (...) overigens (...) cruciaal en noodzakelijk (was)”. Nu dit advies ontbrak, meent de verzoeker dat er wel degelijk sprake is van een schending van de formele motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel, vermits “een cruciaal argument” onbeantwoord is gelaten. Voorts meent de verzoeker dat het van een “manifeste inbreuk” op het zorgvuldigheidsbeginsel

getuigt “dat verwerende partij het betreffende advies pas laat verstrekken (1) na het nemen van de bestreden beslissing, (2) nadat de bestreden beslissing reeds is ter kennis gebracht aan de verzoekende partij en (3) nadat de verzoekende partij een vordering tot vernietiging heeft aanhangig gemaakt tegen de betreffende bestreden beslissing bij uw Raad”.

Tweede middel

Standpunt van de partijen

8. De verzoeker leidt een tweede middel af uit de schending van artikel 2, 2 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten (hierna: het monumentendecreet), van de artikelen 2 en 3 van de motiveringswet en van de beginselen van behoorlijk bestuur met name het zorgvuldigheidsbeginsel. Meer bepaald voert de verzoeker aan dat de verwerende partij ook bij een beslissing tot opheffing of wijziging van de bescherming van een monument dient na te gaan of de actuele toestand op het terrein en/of van het gebouw nog in overeenstemming is met de vereisten en criteria zoals vooropgesteld in artikel 2, 2 van het monumentendecreet, “des te meer (...) indien de verzoekende partij, zoals in casu in de aanvraag duidelijk motiveert dat het authentieke karakter van het gebouw en zijn onmiddellijke omgeving verdwenen is door de aanwezigheid van vergunde hedendaagse bedrijfsgebouwen, en indien de verzoekende partij, zoals in casu is gebeurd, in die context verwijst naar een plan met fotoweergave van deze gebouwen die deze feitelijke toestand bevestigen”. “In de gegeven omstandigheden” meent de verzoeker dat “van een zorgvuldig handelend bestuur verwacht (mag) worden dat het nagaat of de woning in kwestie nog correspondeert aan de criteria van art. 2, 2 van het decreet van 3 maart 1976”. Voorts stelt de verzoeker dat de verwerende partij “minstens in haar beslissing (moet) motiveren dat zij de aanvraag heeft getoetst aan de in voormelde bepaling aangehaalde criteria, en (...) op gemotiveerde wijze (moet) aangeven waarom zij na onderzoek tot de bevinding komt dat de aanspraken van de aanvrager al dan niet gegrond zijn”. De verzoeker doet gelden dat in de bestreden beslissing “met geen woord gerept (wordt) over

het aangereikte fotomateriaal, de ingeroepen argumenten, de criteria van art. 2, 2 van het decreet van 3 maart 1976”, zodat niet blijkt dat er een toetsing is gebeurd van de actuele toestand aan artikel 2, 2° van het monumentendecreet of dat de argumenten van de verzoeker aan een zorgvuldige en gemotiveerde beoordeling zouden zijn onderworpen.

9. De verwerende partij repliceert in haar memorie van antwoord dat uit het ongunstig advies van de administratie van 23 april 2008, evenals uit het ongunstig advies van de KCML van 8 mei 2008 en het “toelichtend mailbericht” van de administratie van 11 december 2008, waarin het ongunstig advies van 23 april 2008 wordt gehandhaafd, blijkt dat “ondanks de evolutie van de omgeving en ondanks - wederrechtelijke - verminderingen, het woonhuis voldoende erfgoedwaarde blijft behouden”. De verwerende partij betoogt dat uit deze adviezen en toelichtingen eveneens blijkt dat de nieuwe bedrijfsgebouwen mee in de beoordeling van de deklasseringsaanvraag werden betrokken, en dat werd geoordeeld dat deze geen invloed hebben op de intrinsieke waarde van de woning en de omgevingswaarde. De verwerende partij werpt in dit opzicht tevens op dat “het (...) natuurlijk een feit (is) dat deze bedrijfsgebouwen, ten tijde van de vergunningsaanvraag ervan, precies gunstig geadviseerd werden omdat ze geen afbreuk deden aan de erfgoedwaarde van de hoeve”. De verwerende partij stelt verder dat de verzoeker “wel heel voorbarig een declasseringsaanvraag indiende” en “gratuit (beweert) dat moet gedeclasseerd worden om het woonhuis aan te passen aan de hedendaagse comforteisen”. Met betrekking tot “een aantal spijtige wederrechtelijke ingrepen” voert de verwerende partij aan dat deze “nimmer een declasseringsaanvraag kunnen ondersteunen”. Tot slot stelt de verwerende partij dat “de motieven van de beslissing (uiteraard) in functie (staan) van de aanvraag van verzoekende partij” en “in eerste instantie deze beweringen (uit de declasseringsaanvraag) moeten ontmoet worden in de declasseringsprocedure”, hetgeen volgens de verwerende partij in casu is gebeurd.

10. In zijn memorie van wederantwoord dupliceert de verzoeker dat de verwerende partij in haar weerlegging van het tweede middel “in een wijde

boog omheen de essentie van de (door hem geuite) wettigheidskritiek (stapt)”, waarna hij in essentie zijn uiteenzetting in het verzoekschrift herhaalt.

Ook de uiteenzetting in de laatste memorie van de verzoeker bestaat hoofdzakelijk uit een herneming van hetgeen reeds werd aangevoerd in het verzoekschrift, waarbij de verzoeker verduidelijkt dat het tweede middel wel degelijk verschilt van het eerste.

Beoordeling

11. Naast de verwijzing naar het advies van 8 mei 2008 van de KCML en de “zienswijze van de toenmalige minister”, bevat het bestreden besluit nog twee andere motieven, die terug te vinden zijn in de twee navolgende alinea’s, met name:

“Mijn administratie formuleert echter geen enkel bezwaar tegen de incorporatie van hedendaags wooncomfort in beschermde woonhuizen. Voor de restauratie van de constructie kan de eigenaar in principe een premie bekomen tot 40% van de kostprijs.

De nieuwe bedrijfsgebouwen werden ingepland (sic) achter het woonhuis met een gunstig advies van de provinciale afdeling onroerend erfgoed West-Vlaanderen, wat aantoont dat de bedrijfsvoering op geen enkel punt verhinderd is door mijn administratie”.

In het tussenarrest nr. 216.642 van 1 december 2011 werd reeds vastgesteld dat deze motieven een afdoende antwoord vormen op de argumenten die de verzoeker in zijn aanvraag tot opheffing van de bescherming had doen gelden en dat deze motieven volstaan om de bestreden beslissing te dragen. In het voormelde arrest werd tevens gewezen op het feit dat de verzoeker in zijn verzoek tot declassering geen precieze en concrete elementen heeft aangebracht waaruit moet blijken dat het betrokken monument niet langer meer die architectuur-historische, artistieke en volkskundige waarde heeft waarvoor het beschermd is geworden. De loutere verwijzing door de verzoeker naar de actuele ligging van het monument “binnen de hedendaagse bedrijfsgebouwen” is alleszins niet van aard afbreuk te doen aan de beschermingswaardigheid ervan. In de gegeven omstandigheden diende de verwerende partij de motieven voor de bescherming van de betrokken hoeve, die reeds besloten liggen in het oorspronkelijke beschermingsbesluit van 26 januari 1987, niet nogmaals te

hernemen of opnieuw te onderzoeken. De verwerende partij merkt in dit opzicht terecht op dat “de motieven van de beslissing in functie (staan) van de aanvraag van verzoekende partij”.

12. Het zorgvuldigheidsbeginsel vereist dat het bestuur bij de feitenvinding slechts na een behoorlijk onderzoek van de zaak en met kennis van alle relevante gegevens een beslissing neemt.

Hierboven werd reeds vastgesteld dat de verwerende partij voldoende rekening heeft gehouden met de door de verzoeker aangehaalde argumenten ter ondersteuning van zijn aanvraag tot declassering.

Voorts maakt het loutere feit dat de verwerende partij, ondanks het feit dat zij stelde het advies van het agentschap R-O Vlaanderen gevraagd te hebben, ervoor geopteerd heeft dit advies niet af te wachten en zich voor haar beslissing onder meer gebaseerd heeft op een ongunstig advies van de KCML van 8 mei 2008 en de “zienswijze van de toenmalige minister”, geen schending uit van het zorgvuldigheidsbeginsel.

13. De omstandigheid dat de bevoegde Vlaamse minister, na het nemen van het bestreden besluit, bij brief van 17 februari 2010 heeft laten weten dat de aanvraag opnieuw zal worden voorgelegd aan de KCML, maakt het bestreden besluit niet onwettig. Evenmin valt in te zien waarom “(d)e rechtszekerheid (...) in de gegeven omstandigheden zeer duidelijk (vereist) dat de thans bestreden beslissing wordt vernietigd”.

14. Het tweede en het derde onderdeel van het eerste middel, alsook het tweede middel, zijn ongegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vierentwintig april 2012, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
bijgestaan door	
Greta Scheveneels,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Greta Scheveneels

Roger Stevens